

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Ν. ΛΥΤΡΑΣ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

Η ΔΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

INTERBOOKS

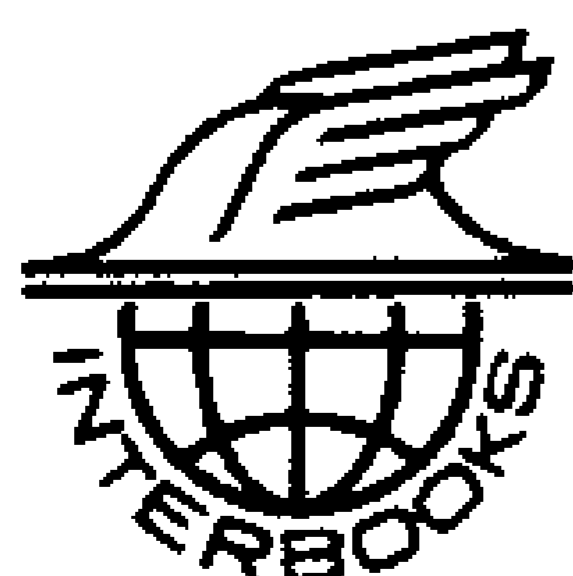
306.481 2
ΛΥΤ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Ν. ΛΥΤΡΑΣ

Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αρ. Εισ. 58499

Η Κοινωνία της Αναψυχής

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ
μέσα από τον συγκερασμό τουρισμού και αθλητισμού

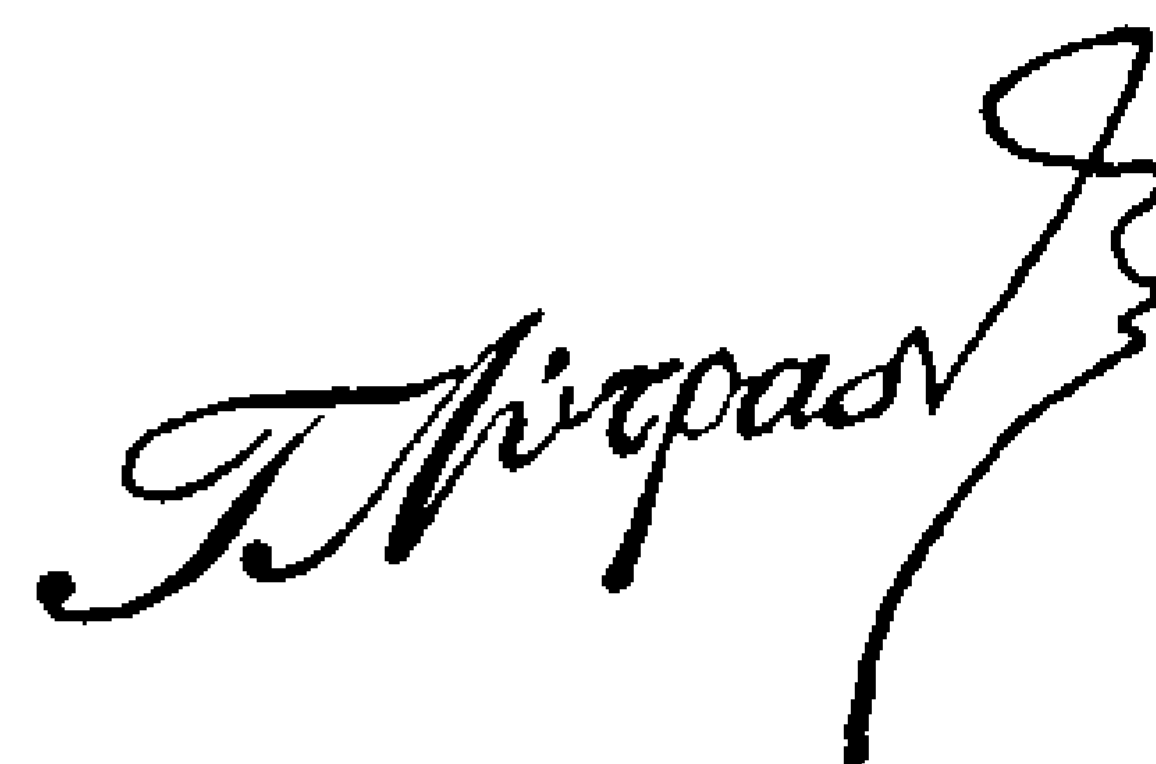

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "INTERBOOKS"
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 18, ΑΘΗΝΑ - 106 80
ΤΗΛ.: 210-36.33.629, FAX: 210-36.12.010

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ
ΠΕΡΙΚΛΗΣ Ν. ΛΥΤΡΑΣ

*Κάθε γνήσιο αντίτυπο
υπογράφεται από τον συγγραφέα*

© Copyright 2002
Περικλής Λύτρας
Φειδίου 11, 163 41 Ηλιούπολη
Τηλ.: 21099.53.480, Fax: 21099.35.875
E-mail: plytras@teiath.gr

Εκδοτικός Οίκος "INTERBOOKS"
Ιπποκράτους 18, Αθήνα - 106 80

*Απαγορεύεται η αντιγραφή ή αναδημοσίευση ολόκληρου ή
μέρους αυτού του βιβλίου, με οποιαδήποτε μέθοδο κι αν
γίνει, χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση του εκδότη και
του συγγραφέα.*

1η έκδοση: 1991
2η έκδοση: 2002

ISBN: 960-390-112-1

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση, Computer Graphics, Παραγωγή Films: ΙΔΕΟΤΥΠΟ
Ζωοδόχου Πηγής 80Α, Αθήνα, τηλ.: 210-33.03.212
Εξώφυλλο: Βαγγέλης Συρίγος
Εκτύπωση: Μ. Σπύρου & ΣΙΑ - Εκτυπώσεις Α.Ε., τηλ.: 210-51.48.698
Βιβλιοδεσία: Δημ. Κωνσταντίνου και ΣΙΑ Ο.Ε. τηλ.: 210-57.49.426
Επιμέλεια έκδοσης: Στάθης Νικητόπουλος

Αφιερώνεται

στον Νίκο Γ. Ηγουμενάκη,

*για την πολυσχιδή δράση και προσφορά του στον θε-
σμό των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων
(Τ.Ε.Ι.) και για τη συμβολή του στον ελληνικό και
διεθνή τουρισμό σε ιδιαίτερα χαλεπούς καιρούς και
για τους δύο χώρους.*

ποιος είναι ο συγγραφέας

Ο ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΛΥΤΡΑΣ γεννήθηκε στην Αθήνα το 1953 και σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες και Δημόσια Διοίκηση. Στη συνέχεια πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στη Γαλλία στην Πολιτική Κοινωνιολογία και την Εφαρμοσμένη Πειραματική Ψυχολογία.

Είναι κάτοχος δύο μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών D.E.A. στο Παρίσι και έχει αναγορευθεί Διδάκτωρ του Παντείου Πανεπιστημίου Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών.

Είναι Καθηγητής Εργασιακών Σχέσεων, Τουριστικής Κοινωνιολογίας και Τουριστικής Ψυχολογίας του Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας (Σ.Δ.Ο.) του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) Αθήνας και συμμετέχει σε ερευνητικά προγράμματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Το συγγραφικό και ερευνητικό του έργο αποτελείται από ένα μεγάλο αριθμό εργασιών, μονογραφιών και συγγραμμάτων, καθώς επίσης και διαφόρων άλλων εκδόσεων στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή.

Είναι Μέλος επιστημονικών επιτροπών εκδόσεων, Σύμβουλος εκδόσεων, καθώς επίσης Αρθρογράφος σε εφημερίδες και περιοδικά.

Αντιπρόεδρος της Ελληνικής Εταιρίας Τουρισμού (ΕΛ.Ε.Τ.), και της Ακαδημίας Τουριστικών Ερευνών και Μελετών (Α.Τ.Ε.Μ.), Ιδρυτής και Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Μελετών Ανάπτυξης (Ι.Τ.Ε.Μ.Α.), Αντιπρόεδρος της Εταιρείας Αθλητικής Ψυχολογίας (Ε.Α.Ψ.), Πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Γονέων Αθλητών Αντισφαίρισης (Π.Ε.Γ.ΑΘ.Α.), Μέλος του Συλλόγου Υποτρόφων του Ιδρύματος "Αλέξανδρος Ωνάσης" και τέλος, Γ.Γ. του Κεντρικού Διοικητικού Συμβουλίου και Πρόεδρος του Παραρτήματος του Τ.Ε.Ι. Αθήνας της Ένωσης Διδασκτόρων Καθηγητών Τεχνολογικών Ιδρυμάτων (Ε.ΔΙ.Κ.Τ.Ι.).

Έχει χρηματίσει μεταξύ των άλλων Πρόεδρος της Ένωσης Δημοσιογράφων και Συγγραφέων Τουρισμού Ελλάδος (Ε.Δ.Σ.Τ.Ε.), Πρόεδρος της Ελληνικής Τουριστικής Δημοσιογραφικής - Συγγραφικής Εταιρείας (Ε.Τ.Δ.Ε.), Αντιπρόεδρος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων και Συγγραφέων Τουρισμού (F.I.J.E.T.), Αντιπρόεδρος της αντίστοιχης Μεσογειακής οργάνωσης (Ο.Μ.Ι.Ε.Τ.), Ειδικός Επιστήμονας στο Τμήμα Κοινωνικών και Φιλοσοφικών Σπουδών, της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, Καθηγήτης της Σχολής Ικάρων, Διευθυντής και Αναπληρωτής Διευθυντής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας (Σ.Δ.Ο.) και Προϊστάμενος του Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) Αθήνας, Εισηγητής σεμιναρίων στο Ελληνικό Κέντρο Παραγωγικότητας (ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ.), καθώς επίσης Σύμβουλος Δημοσίων Σχέσεων σε διάφορες εκδοτικές, βιομηχανικές και αθλητικές επιχειρήσεις, όπως και Συνεργάτης της Τηλεόρασης (ΕΤ-1) και της Ραδιοφωνίας (ΕΤ-2).

Το 1985 του απονεμήθηκε το Α΄ βραβείο τουριστικής συγγραφής της Ένωσης Δημοσιογράφων και Συγγραφέων Τουρισμού Ελλάδος (Ε.Δ.Σ.Τ.Ε.) για το βιβλίο του "Τουριστική Ανάπτυξη" και το 1989 Έπαινος για τα βιβλία του "Τουριστική Ψυχολογία" και "Τουριστική Κοινωνιολογία", ενώ το 1995 τιμήθηκε με το Oscar της Γαλλικής Ένωσης Δημοσιογράφων Τουρισμού για τη συμβολή του στον Ευρωπαϊκό Τουρισμό.

Είναι έγγαμος με τη δικηγόρο - κοινωνιολόγο (D.E.A.) Σόνια Δροσοπούλου και πατέρας τριών παιδιών.

Συγγραφικό Έργο

Βιβλία και Εργασίες του που έχουν εκδοθεί

1. "Ελληνικό Κοινοβούλιο και Εξωτερική Πολιτική 1946 - 1958", Αθήνα 1980.
2. "Οι Επιστήμες της Συμπεριφοράς στο Μάρκετινγκ", Αθήνα, 1982.
3. "Αθλητική Ψυχο - Κοινωνιολογία", εκδόσεις Θεωρία, Αθήνα 1983.
4. "Τουριστική Ανάπτυξη: Υποδομή, Εκπαίδευση, Περιβάλλον", εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1984.
5. "5Γλωσσο Λεξικό Τουριστικών Όρων", εκδόσεις Κόνδωρ, Αθήνα 1986.
6. "Αρχές Πολιτικής Επιστήμης", εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1988.
7. "Τουριστική Κοινωνιολογία", εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1988.

8. "Η Κοινωνία της Αναψυχής: Τουρισμός και Αθλητισμός μπροστά στο 2000", εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1990.
9. "Οι 300 της Βουλής χωρίς μυστικά", εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1992.
10. "Εργασιακές Σχέσεις", εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1992.
11. "Τουριστική Ψυχολογία", εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1993, β' έκδοση.
12. "Ελληνική Τουριστική Βιβλιογραφία 1924-1997", εκδόσεις Business Press (Τουριστική Αγορά), Αθήνα, Νοέμβριος 1997, β' έκδοση.
13. "Κοινωνιολογία του Τουρισμού", εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1998.
14. "Θρησκευτικός Τουρισμός: μια κοινωνικο-ψυχολογική προσέγγιση", εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 2001.

Βιβλία που έχουν Εκδοθεί σε Συνεργασία με άλλους

1. "5Γλωσσο Λεξικό Τουριστικών Όρων", εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1997, με τους Ι. Λαϊνο και Θ. Κουμέλη.
2. "Εισαγωγή στον Τουρισμό", εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1998, με τους Ν. Ηγουμενάκη και Κ. Κραβαρίτη.

Επιμέλειες Βιβλίων και Εκδόσεων

1. "Ο Τουρισμός προς 2000". συλλογικό έργο 14 συγγραφέων τουρισμού, εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1989.
2. "15 Χρόνια Τ.Ε.Ι.: παρελθόν, παρόν μέλλον", συλλογικό έργο 12 συγγραφέων της Ε.Δ.Κ.Τ.Ι., εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1998.
3. "Παγκοσμιοποίηση: Όραμα, Χίμαιρα, Κατάρρα ή Εφιάλτης;" Συλλογικό έργο 14 συγγραφέων ΑΕΙ/ΤΕΙ, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2000.
4. "Διοίκηση (μικρών και μεσαίων) Επιχειρήσεων" του Ν. Sigopolis, κοινή επιμέλεια με Ν. Ηγουμενάκη, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2001.
5. "Δημόσιες Σχέσεις: το επάγγελμα και η άσκησή του", των Ο. Baskin, C. Aronoff και D. Lattimore, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2001.

Συμμετοχή σε Εκδόσεις

1. "Το Ελληνικό Κοινοβούλιο στην Εξωτερική Πολιτική 1974-1984", εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα 1986.
2. "Εκλογική Προπαγάνδα και Εκλογική Συμπεριφορά στις Εκλογές της 18/10/1981", του Ακαδημαϊκού Γ.Κ. Βλάχου, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα 1987.
3. "Νέος Πρακτικός Οδηγός Δημοσίων Σχέσεων", του Θ. Κουτούπη, εκδόσεις Γαλαίος, Αθήνα 1990.
4. "Doing Business in Greece: a Legal and Practical Reference Service", Έκδοση American Hellenic Institute Foundation, τόμοι 2 (εργασία για τον τουρισμό στην Ελλάδα και τα δεδομένα του σε συνεργασία με τον Θ. Φροντιστή), Washington, U.S.A., 1995, β' έκδοση 1999.

5. "Ημέρες Τουρισμού", του Συνδέσμου Ελληνίδων στον Τουρισμό, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 2000.

Υπό έκδοση

1. "Η Κοινωνία της Αναψυχής: η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου στις διακοπές", εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 2002.
2. "Ψυχαγωγία - Άθληση Πελατών στον Τουρισμό: Κοινωνική Ψυχολογία της Τουριστικής Αναψυχής και Διασκέδασης, εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 2003.

Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής των Εκδόσεων

1. "Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών" του Πανεπιστημίου Κρήτης στο παρελθόν.
2. "Αθλητική Ψυχολογία" Επιστημονικό όργανο της Εταιρείας Αθλητικής Ψυχολογία (Ε.Α.Ψ.) από την αρχή έως σήμερα.

Ακόμη, το 1996 κυκλοφόρησε προς τιμήν του τόμος - αφιέρωμα με τη συνεργασία 18 επιστημόνων, δημοσιογράφων και φορέων του τουριστικού κλάδου με τίτλο "Ελληνικός Τουρισμός 1995: Μύθος και Πραγματικότητα", εκδόσεις Anubis, Αθήνα 1996.

"Όταν οι Khan και Weiner του Ινστιτούτου του Huston των Η.Π.Α. στα τέλη της δεκαετίας του '80 προέβλεπαν ότι πριν από το έτος 2000 θα είχαμε τη μεταβιομηχανική κοινωνία της αναψυχής με τις 147 εργάσιμες ημέρες το χρόνο και τις 218 μη εργάσιμες (ελεύθερες) ημέρες είναι σίγουρο, ότι είχαν κατά νου τη σημερινή κοινωνία. Της παγκοσμιοποίησης, της ανατροπής των ιδεολογιών και της προσπάθειας του ατόμου για αλλαγή του τρόπου ζωής του μέσα από την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου.

Οι τουριστικές και ιδίως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις έχουν ενστερνηθεί το αξίωμα αυτό από τις αρχές της δεκαετίας του '70 και συνεχώς το βελτιώνουν ως ουσιώδες πλέον νέο τουριστικό προϊόν".

Περικλής Λύτρας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πρόλογος στη 2η έκδοση 16

Πρόλογος στην 1η έκδοση 19

Μέρος Α'

Κεφάλαιο 1: Τουρισμός και Αθλητισμός στη Σύγχρονη Κοινωνία

1.1. Εισαγωγή	24
1.2. Ο ρόλος και οι διακρίσεις του σύγχρονου αθλητισμού	27
1.2.1. 1η διάκριση: τα λαϊκά και τα ελιτίστικα αθλήματα.	30
1.2.2. 2η διάκριση: τα ανδρικά και τα γυναικεία αθλήματα	31
1.2.3. 3η διάκριση: τα οικολογικά και μη αθλήματα	32
1.3. Ο σύγχρονος τουρισμός και οι προεκτάσεις του.	32
1.4. Ομοιότητες και διαφορές τουρισμού και αθλητισμού	36
1.4.1. Οι ομοιότητες των δύο θεσμών	37
1.4.2. Οι διαφορές των δύο θεσμών	42

Τελικές επισημάνσεις του 1ου κεφαλαίου 44

Κεφάλαιο 2: Η Προβληματική προς την Κοινωνία της Αναψυχής

2.1. Μεθοδολογικά προβλήματα αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου.	48
2.1.1. Η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου αντιστρατεύεται τις διακοπές;	48
2.1.2. Εισοδηματικό επίπεδο και επάγγελμα, βασικός όρος αναψυχής	50
2.1.3. Μορφωτικό-πολιτιστικό επίπεδο και διακοπές.	52
2.2. Η προβληματική του συγκερασμού διακοπών και αθλητισμού	54

2.2.1.	Η απαλλαγή από το τμήμα της εργασίας, την κόπωση. . .	55
2.2.2.	Η ψυχο-κοινωνική διάσταση της άθλησης στις διακοπές	58

Τελικές επισημάνσεις του 2ου κεφαλαίου 61

Μέρος Β'

Κεφάλαιο 3: Χρόνος, Ελεύθερος Χρόνος – Εργασία στην σύγχρονη Παγκοσμιοποιημένη Κοινωνία

3.1.	Εισαγωγή	70
3.2.	Έννοια, φύση, προέλευση και διακρίσεις του Χρόνου προς την Κοινωνία της Αναψυχής.	71
3.3.	Εργασία και ελεύθερος χρόνος στην κοινωνία του 21ου αιώνα . .	74
3.4.	Η Συμβολή της τουριστικής ψυχολογίας στην τουριστική ανάπτυξη	77
3.4.1.	Εισαγωγικά.	77
3.4.2.	Η τουριστική ψυχολογία ως κλάδος	78
3.4.3.	Ιδιαιτερότητες τουριστικού προϊόντος και ψυχολογία . .	78
3.4.4.	Θετικές επιδράσεις και αρνητικές τουριστικές επιπτώσεις	79
3.4.5.	Τουρισμός και ψυχολογία, μια αναπόφευκτη εμπλοκή . .	81
3.5.	Επισκόπηση της τουριστικής animation σε διεθνές επίπεδο και προοπτικές.	83
3.5.1.	Η σπουδαιότητα της εκπαίδευσης της animation	85
3.5.2.	Η εκπαίδευση στην animation διεθνώς	86
3.5.3.	Η εκπαίδευση της animation στην Ελλάδα	89
3.5.4.	Προοπτικές.	90
3.6.	Το Διαδίκτυο (Internet) στον τουρισμό	91

Τελικές επισημάνσεις του 3ου κεφαλαίου 95

Κεφάλαιο 4: Ο Σύγχρονος Αθλητισμός ως Παράγων Πολιτιστικής και Τουριστικής Ανάπτυξης

4.1.	Εισαγωγή	98
4.2.	Κοινωνικά και ψυχολογικά οφέλη από την άσκηση κατά τις διακοπές	100
4.3.	Αθλητική ψυχολογία και τουρισμός	103

4.3.1.	Τι είναι η αθλητική ψυχολογία;	103
4.3.2.	Ποιους αφορά;.	104
4.3.3.	Λόγοι ύπαρξης της αθλητικής ψυχολογίας	105
4.3.4.	Τι γίνεται στην Ελλάδα	106
4.3.5.	Ο ρόλος της ΕΑΨ.	107
4.3.6.	Επιστημονικό πεδίο.	107
4.3.7.	Διεθνείς διασυνδέσεις	107
4.4.	Αυτογενής εξάσκηση και τουρισμός	108
4.5.	Αθλητικές εγκαταστάσεις στις ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις ως στοιχείο κοινωνικο-ψυχολογικής ανάπτυξης	112
4.6.	Οι Ολυμπιακοί αγώνες του 2004 στην Αθήνα και η τουριστική αξιοποίησή τους	115
4.7.	Οι Παραολυμπιακοί αγώνες της Αθήνας και ο τουρισμός.	120

Τελικές επισημάνσεις του 4ου κεφαλαίου 123

Κεφάλαιο 5: Εξειδικευμένα Θέματα που άπτονται της Κοινωνίας της Αναψυχής

5.1.	Εισαγωγή	126
5.2.	Η οριοθέτηση του ελεύθερου χρόνου στη σύγχρονη κοινωνία	128
5.3.	Ο εμπορευματικός χαρακτήρας του χρόνου στον καπιταλισμό.	138
5.4.	Ο συγκερασμός Τουρισμού και Αθλητισμού στην ανάπτυξη νησιωτικών περιοχών και ειδικών προορισμών	143
5.4.1.	Κοινωνικο-ψυχολογικά οφέλη και προβλήματα από τον τουρισμό	144
5.4.2.	Κοινωνικο-ψυχολογικά οφέλη από την άσκηση	147
5.4.3.	Η σχέση άσκησης, αναψυχής και ψυχικής υγείας	149
5.4.4.	Η άθληση πελατών ξενοδοχείων ως τουριστική animation	150
5.4.5.	Νησιωτικές περιοχές - Ειδικοί προορισμοί και συγκερασμός τουρισμού-αθλητισμού.	151
5.4.6.	Συμπερασματικά	153
5.5.	Αντινομίες στο δρόμο της Κοινωνίας της Αναψυχής	153

Τελικές επισημάνσεις του 5ου κεφαλαίου 159

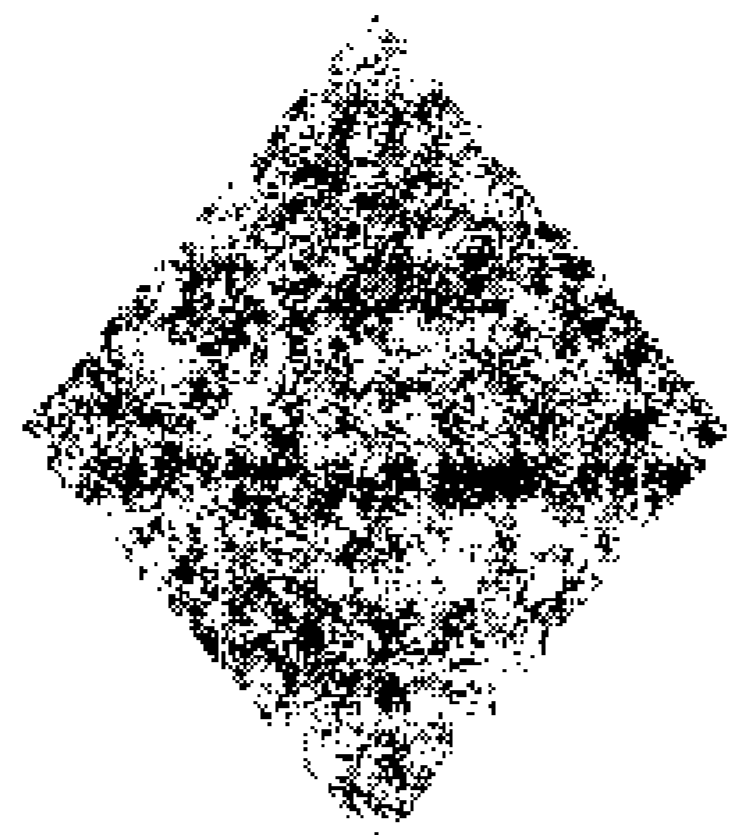
Επίλογος 161

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

6.1. Ειδικά Κείμενα και Φυλλάδια	170
6.2. Προγράμματα Σχετικών Εκδηλώσεων	190
6.3. Γελοιογραφίες	197
6.4. Πίνακες και Διαγράμματα	199

Ενδεικτική Βιβλιογραφική Παρουσίαση 221

- ελληνική 221
- ξενόγλωσση 223

Πρόλογος

"Στην ελληνική κλασική αρχαιότητα, ο άρτος και τα θεάματα αποτελούσαν την τότε μορφή ψυχαγωγίας και οι κάθε είδους αθλητικοί αγώνες που έτερπαν το κοινό, ήταν υποχρέωση της πολιτείας. Σήμερα αυτή η δραστηριότητα έχει περάσει (συχνά με τη συμμετοχή ή τη στήριξη των σύγχρονων εθνικών κρατών) στην ιδιωτική πρωτοβουλία και ένα σημαντικό μέρος της καλύπτεται από πνευματικούς συλλόγους και αθλητικά σωματεία και από ποικιλόμορφους καλλιτεχνικούς οργανισμούς.

Ένα μέρος αυτής της δραστηριότητας για το σύγχρονο πολίτη του καιρού μας καλύπτει ο τουρισμός. Και υπό ιδανικές συνθήκες περιβάλλοντος χώρου και περιόδου ξεκούρασης θα έλεγα. Για αυτό και το μέλλον βρίσκεται στην ψυχαγωγία και άθληση των πελατών στα ξενοδοχεία κατά το χρόνο διακοπών τους".

Περικλής Λύτρας

πρόλογος στην 2η έκδοση

Η συμπλήρωση μιας δωδεκαετίας από την πρώτη έκδοση της "Κοινωνίας της Αναψυχής: ο συγκερασμός τουρισμού και αθλητισμού μπροστά στο 2000" οδήγησε σ' αυτήν την δεύτερη έκδοσή της που φέρει ως υπότιτλο "η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου στις διακοπές μέσα από τον συγκερασμό τουρισμού και αθλητισμού".

Στο μεσολαβήσαν χρονικό διάστημα υπήρξε μια σειρά σημαντικών αλλαγών των δεδομένων στο χώρο τόσο του τουρισμού όσο και του αθλητισμού, που επέτεινε την αναγκαιότητα αυτής της συγγραφής και συγκεκριμένα:

- Η επέκταση του επιστημονικού πεδίου της Κοινωνιολογίας και της Ψυχολογίας στο χώρο του τουρισμού μέσα από την έρευνα της κοινωνιολογίας της εργασίας και του ελεύθερου χρόνου και την έρευνα της ψυχολογίας της εργασίας και του ελεύθερου χρόνου.
- Η είσοδος στο λεξιλόγιο - κυρίως όμως στην καθημερινή ζωή - μιας σειράς εννοιών, όπως λ.χ. η αναψυχή, η ψυχαγωγία, ο ελεύθερος χρόνος, η άθληση, η διασκέδαση και η ψυχαγωγία, το "life-style", κ.ο.κ. οι οποίες "άλλαξαν" τον τρόπο ζωής των σύγχρονων πολιτών στον ανεπτυγμένο κόσμο.
- Η δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών για την κάλυψη αυτών των νέων αναγκών, που γέννησε η αναζήτηση της αναψυχής, της ψυχαγωγίας, της άθλησης και του "life style" στην εποχή μας.
- Το αυξημένο επαγγελματικό ενδιαφέρον από την πλευρά των σύγχρονων τουριστικών (ιδίως των ξενοδοχειακών) επιχειρήσεων, που βλέπουν στην αναψυχή ή μέσα από την ψυχαγωγία και την άθληση των πελατών τους, ένα ευρύ πεδίο διεύρυνσης της επαγγελματικής τους ύλης.

- Η διαπίστωση του μέσου πολίτη, ότι ο χρόνος των διακοπών - ως βέλτιστος ελεύθερος χρόνος - μπορεί να αξιοποιηθεί για λόγους που άπτονται της σωματικής υγείας και της φυσικής ευεξίας.
- Η ιδιαίτερη έμφαση που δόθηκε τα τελευταία χρόνια στα διδακτικά προγράμματα όλου του φάσματος της τουριστικής εκπαίδευσης, όπως σε Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι., στις Α.Σ.Τ.Ε. Ρόδου και Α.Σ.Τ.Ε. Αγίου Νικολάου Κρήτης, στα Ι.Ε.Κ. και στα Τ.Ε.Ε., στις Τ.Ε.Σ.Τ.Ε. και στα Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών, που εισήγαγαν σχετικά μαθήματα στα επίσημα προγράμματά τους.
- Το κοινωνικό-ψυχολογικό οπλοστάσιο της επιστήμης που τα τελευταία χρόνια επεξέτεινε την αναζήτησή του στην ολοένα και ευρύτερη ικανοποίηση των ανθρώπινων κοινωνικών και ψυχολογικών αναγκών μέσα από τους δύο μαζικότερους κοινωνικούς θεσμούς: τον τουρισμό και τον αθλητισμό και μάλιστα κατά τη διάρκεια των διακοπών.
- Η ανάληψη της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από την Αθήνα, που ειδικά για την Ελλάδα έχει αρχίσει να λειτουργεί ως καταλύτης τόσο για την περαιτέρω προώθηση του τουρισμού μας όσο και για την επέκταση των αθλητικών δραστηριοτήτων και δυνατοτήτων μας, γεγονός το οποίο ούτως ή άλλως οδηγεί στην Κοινωνία Αναψυχής.
- Τέλος, τα δεδομένα που προκύπτουν από τη συνεχή αύξηση του τουρισμού και του αθλητισμού κυρίως στις ανεπτυγμένες τουριστικά χώρες παρουσιάζουν πρόσθετο ενδιαφέρον για το σύνολο των Κοινωνικών Επιστημών που ασχολούνται με τον τουρισμό.

Σε σχέση με την προ δωδεκαετίας έκδοση η παρούσα έκδοση έχει εκσυγχρονίσει το υλικό της, έχει σημαντικό αριθμό προσθηκών και σύγχρονες βιβλιογραφικές πηγές, ενώ και η εκδοτική προσπάθεια του Στάθη Νικητόπουλου έχει συντείνει ουσιαστικά στη σημερινή βελτιωμένη μορφή του βιβλίου, που απευθύνεται στους σπουδάζοντες είτε τουρισμό (σε Τ.Ε.Ι., Α.Σ.Τ.Ε., Ι.Ε.Κ., Τ.Ε.Ε. και Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών) είτε αθλητισμό (Τ.Ε.Φ.Α.Α., Ι.Ε.Κ. και Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών).

Όταν το 1991 κυκλοφόρησε η "Κοινωνία της Αναψυχής" επιχειρώντας τον συγκερασμό τουρισμού και αθλητισμού, όλοι μιλού-

σαν για παράτολμο εγχείρημα. Σήμερα τουρισμός και αθλητισμός
βαδίζουν χέρι-χέρι για την επίτευξη μιας καλύτερης και πλέον ποιο-
τικής κοινωνίας. Μιας Κοινωνίας Αναψυχής για όλους!

Αθήνα, Νοέμβριος 2002

Π.Ν.Α.

πρόλογος στην 1η έκδοση

Η σύγχρονη κοινωνία και ιδίως η αναπτυγμένη αντιμετωπίζει στις ημέρες μας μια πληθώρα προβλημάτων, τα κυριότερα από τα οποία συνδέονται άλλοτε άμεσα και άλλοτε έμμεσα μ' αυτή την ίδια την ανάπτυξη. Σωρεία οικολογικών-περιβαλλοντικών προβλημάτων, επίταση των κοινωνικών και ψυχολογικών επιβαρύνσεων κυρίως στις μεγαλουπόλεις και στις βιομηχανικές περιοχές, αύξηση του άγχους του εργαζόμενου ιδίως σαν απόρροια του αυτοματισμού και την τυποποίησης, επέκταση της καθιστικής ζωής με συνακόλουθα της παχυσαρκία, τις αγγειο-καρδιακές παθήσεις, κ.λπ. επιζητούν διέξοδο.

Διέξοδο ουσιαστικό που δύο διαφορετικοί μεν, αλλά και με πολλά κοινά στοιχεία σύγχρονοι κοινωνικοί θεσμοί της διεθνούς κοινωνίας, μπορούν να την παράσχουν. Ο λόγος για τον τουρισμό και για τον αθλητισμό, που ο συγκερασμός τους πιθανά να φαίνεται στον αμήνητο αναγνώστη αδύνατος.

Όμως όλες οι διεθνείς εξελίξεις στα εργασιακά θέματα καταδεικνύουν ακριβώς μια νέα μορφή ποιοτικής ανθρώπινης διαβίωσης, καθώς ο χρόνος των διακοπών αυξάνεται διαρκώς στην αναπτυγμένη κοινωνία, καθώς επέρχεται σα χιονοστιβάδα η αλλαγή των ωρών και των περιόδων παροχής της εργασίας και κυρίως, καθώς παρατηρείται μια αυξημένη κινητικότητα σε όλα αυτά τα θέματα διεθνώς.

Σ' αυτή τη νέα προοπτική, αφ' ενός μεν της αύξησης του χρόνου των διακοπών και αφ' ετέρου της δυνατότητας εκμετάλλευσης αυτού του χρόνου για σωματική άσκηση και διασκέδαση, αναφέρεται το μικρό αυτό πόνημα. Μπροστά στο 2000 καθώς όλα αλλάζουν, υπάρχουν σήμερα οι προϋποθέσεις για ένα ποιοτικό αύριο...

Με αυτές τις σκέψεις παραδίδονται στην κρίση του αναγνώστη όσα ακολουθούν. Ο χρόνος θα καταδείξει το εύστοχο ή όχι του εγχειρήματος.

Αθήνα, Σεπτέμβριος 1990
Π.Ν.Α.

ISBN: 960-390-112-1